

ново doba | jedrenje s pentranjem

I PAD JE LET!

napisla i snimila Sunčica Hrašćanec

Penjanje nad morem sa skokom – ili padom – nova je penjačka disciplina koja se nezadrživo širi i Hrvatskom, jer osim blage jeze i poneke masnice uglavnom nema većih opasnosti, pa na fantastičan način spaja tvrdu stinu i, navodno, meko plavetnilo

Penjem se po stijeni na desetak metara iznad razine mora. Usredotočena sam na pokret. Oči pregledavaju sljedeće hvatište, hvatam ga prstima, tijelo i noge postavljam u položaj kojim gubim najmanje snage i pripremim ih za novi pokret, iduće hvatište je sitno, mozak i oči brzo rade pokušavajući pronaći nešto bolje, stijena prilično visi i gubim dosta snage, postajem svjesna da ću pasti. Gledam vodu u koju trebam pljusnuti i uopće mi ne djeluje primamljivo, odmaram ruku po ruku i pokušavam ponovo napraviti pokret. Ne ide. Kolege penjači koji plivaju poda mnom čine mi se s ove visine jako mali. Hrabre me. Počinjem osjećati strah. Ruke su sve slabije, lagano klize s hvatišta. Padaam!

Do dvadeset sigurno!

I tjedan dana nakon toga stanoviti dio tijela jasno se "sjeća" pada. Bila je to lekcija broj jedan – naučiti dobro pasti. Da biste to savladali krenete s dva metra, pa sa pet, pa sedam, deset... i tako do nekih dvadesetak ako steknete dovoljni hrabrosti. Dotle bi trebalo biti sigurno, a sve iznad te visine je već jako opasno. Moram priznati da je meni i nakon dosta vježbe još uvijek neugodno pasti pa čak i sa svega nekoliko metara, ali sloboda pokreta koju osjećate prilikom uspona bez užeta i dodatne sigurnosne opreme vrijedna je to malo straha od padanja.

DWS ili *deep water soloing* – penjanje iznad mora, kako mi penjači to laički prevodimo dok jezikoslovci ne smisle nešto bolje, recimo *strmolaz-moreskok* – razvilo se kao još jedna grana sportskog penjanja. Njegova popularnost raste iz dana u dan. Prije dvadesetak godina svjetski poznati penjači počeli su s tim kao ugodnom zabavom i treningom tijekom ljeta, a zatim se proširio svijetom gdje god postoje zadovoljavajuć uvjeti – visoka stijena, dovoljno strma da prilikom pada ne udarite u nju, i pod njom more duboko barem 5 metara. Kako je Hrvatska poznata po dobrim stijenama, i među našim penjačima DWS je naišao na veliki odaziv. Prvi su s tom inačicom penjanja počeli splitski penjači, kojima je penjaliste na Sustipanu već dugo redoviti ljetni izazov, a iz godine u godinu niču nove lokacije te u srednjoj Dalmaciji sada ugrubo ima oko stotinjak DWS smjerova. Najpoznatije lokacije su već spomenuti Sustipan, zatim Sveta Nedjelja na Hvaru i Kornatski arhipelag, čija je jedina mana ili možda prednost što morate imati brod ako se tamo želite baviti DWS-om.

Prije dvije godine šesnaest svjetskih penjačkih faca posjetilo je Kornatski arhipelag i tijekom dva tjedna ispenjalo više od 50 raznih smjerova, o čemu je snimljen i dokumentarni film "Depth Charge", vrlo popularan među penjačima diljem svijeta.

Grupni portret bez dame i skipera

Iako je cilj jedriličarsko-pentračke ekspedicije bio na kornatskoj stroj južnoj strani, okrijepa se tražila u metropoli arhipelaga, u Vruljama

Po uzoru na njih, skupilo se nas pet penjača iz Zagreba, uključujući Ranka, vlasnika jedrilice *Mirabai* (Jeanneau 29.2), i odlučilo spojiti ljubav prema jedrenju i moru s ljubavi prema stijenama i penjanju. Rankova jedrilica vezana je u Klimnu na Krku i odatle smo u srijedu ujutro na Veliku Gospu krenuli put Kornata. Uskoro morali smo se pomiriti s tim da ne radi pumpa WC-a i da ćemo velike i male nužde do daljnega obavljati s krme. Prilično asketski i dosta nezgodno kada ste jedina cura na brodu, ali navikla sam i na puno ekstremnije situacije za te fiziološke aktivnosti, poput onih viseći na stijeni ili klizeći po špilji, pa mi ni ovo nije predstavljalo veći problem.

Igor od milja zvan Vukodlak ponio je Rubikovu kocku i uz njegove smo instrukcije polako postajali pravi majstori u slaganju. Skiper Ranko nadoknađivao je neprospavane noći od prošlog

tjedna, a nas je uputio kako upravljati autopilotom i na što nam valja paziti, jer vjetra ionako nije bilo, pa smo uglavnom išli na motor.

Na Silbi smo pokupili Ivana, šestog člana penjačke posade, rođenjem Bosanca, i kao iz viceva o Muji i Hasi uzročnika ili sudionika svih nestašluka s više ili manje (ne)ozbiljnim posljedicama. Prva je naišla ubrzo nakon njegova ukrcaja. Pospani skiper upozorio me je da dobro pazim na plićine koje nam se nalaze na putu, no Bosanac pun zabavnih priča potpuno je zaokupio moju pažnju pa se uskoro čulo lupanje kobilice o dno. Srećom je Alkor, Dalmatinac na stalnom radu u Zagrebu, odmah reagirao i zaokrenuo u dubinu, ja sam brzo podigla kobilicu, koja je na sreću pomična, i sve je prošlo bez incidenta, osim neugode koju sam još dugo osjećala, ali odonda sam budno pazila na sve što se događa s brodom.

Navečer smo s vjetrom u kosi ploveci uz Dugi otok ispratili prekrasan zalazak sunca, filozofirajući o smislu života, hvaleći prirodu i onog tko je izmislio. U takvim se trenucima osjećam živo i smisleno.

Kasno navečer nakon malo jedrenja (šmrc) i puno drndanja motorom stigli smo u Vrulje, gdje nas je dočeka prijatelj Marko iz Rijeke, koji mjesecima radi skiperirajući po sjevernoj obali. Trenutno je brodio s obitelji iz Pariza na velikom katamaranu, pa smo se svojom jedrilicom privezali uz njega. I dok je većina naše posade pozaspala i prije pristajanja, Ranko, Ivan i ja uživali smo do kasno u noć u Markovim pričama sa skiperaža, poput one kada je plovio s Rusima koji su neprestano pili votku pa čak i na 40 °C te je stalno morao paziti da netko od njih ne završi u moru. Ivan se mogao i zbog vrlo praktične stvari radovati susretu s Markom.

Njemu su, naime, kreveti na *Mirabai* bili donekle prekratki, pa je uspio od Marka užicati spavanje na mrežama katamarana, i tako smo saznali da su, navodno, jako udobne.

Stijenâ za bacanje

Ujutro obilazimo Vrulje uzduž i poprijeko. Oduševljava nas mir koji vlada unatoč većem broju usidrenih jedrilica. Iako su se ovdje okupili ljudi iz raznoraznih krajeva svijeta, različitih navika, vođeni skiperima iz svih dijelova Hrvatske, imam osjećaj da sam dio velike skladne obitelji. Kad god se neki brod privezuje ili odlazi s veza, netko će velikodušno priskočiti, prihvatiti cimu, pridržati plovilo, kao da je to najnormalnija stvar na svijetu. Strastveni trkači Dean i Ivan jutro su iskoristili za lagani trening utrkujući se do vrha obližnjeg brda s kojeg puca prekrasan pogled na kornatsko otočje. Pratimo ih laganim korakom

opijeni otočkim mirisima, očarani pogledom i iznenađeni jačinom sunca u ranim jutarnjim satima. Vrijeme je da čim prije krenemo prema stijenama jer ako je sunce već sada tako jako, što će biti za koji sat.

Prolazimo vanjskom stranom Kornatskog otočja uz otoke Manu, Balun, Borovnik i Levrnaku. Za početak razgledavamo što se sve nudi od stijena za penjanje pa se čudimo koliko ih ima i koliko su visoke. Uzbuđenje je na visini: "Gle onu stijenu, ludnica!" "Uuu, ovo je fakat visoko." "Mene je strah." "Jebo te, koliko tog ima!" "Ovo je ful teško!" "Ovo bi se dalo popeti!" "Daj, vozi još malo da vidimo kaj ima na onom otoku!"...

Ranko nas smiruje: "Ovako možemo do preksutra, ajde, odlučite se gdje da stanem pa da počnemo s penjanjem!" I odluka je pala da se usidrimo ispred Mane na dijelu koji je dovoljno plitak za sidrenje. Ranko, naime, nikada ne sidri na dubini većoj od one na koju može zaroniti. Uskoro smo naučili koliko je ovo pravilo mudro.

Vrlo blizu mjesta na kojem smo se usidрили nalazili se stijena koja se od 5 m visine laganom kosinom penje do drugoga kraja na nekih 12 m i usto je gore pločasta. Idealno za naš prvi susret s DWS-om, jer s ploče možemo skakati od manjih prema sve većim visinama i tako razbijati strah od padanja u more. A osim toga i uspon do ploče mogli smo izvesti i vrlo jednostavnim, ali jednako tako i dosta teškim putem, već prema raspoloženju.

I tu je počelo s našim kako Alkor kaže ekološkim lunaparkom – penješ, uživaš, strah postoji, ali moraš ga svladati, popneš se na vrh i onda fiju kroz zrak i pljas u more, a sve je više-manje bezopasno. I tako bezbroj puta, svatko od nas. No ni tako daleko od svega nismo sami. Prolaznici zastajkuju i gledaju nas s negodovanjem. Odrasli smo ljudi, a ponašamo se poput balavaca bez roditeljskog nadzora. Uskoro se tako i osjećamo shrvani uzbuđenjem, akcijom, suncem i glađu, pa se nakon nekoliko sati ludiranja vraćamo na *Mirabai* pripremiti ručak i odahnuti. Za obroke smo bili zaduženi Igor, Alkor i ja, a za pranje suda Dean i Ivan. Iako možda ne i dobrovoljna, pravedna raspodjela posla najvažnija je za ugodan boravak na brodu. Mada me Bosanac zbog stalnih upozorenja tipa "Operi suđe!" ili "Pospremi stvari!" proglašio drčnom ženom, što god to značilo.

Nekako u to doba posjetili su nas i rendžeri nacionalnog parka te nam naplatili ulaznicu za

Opće je poznato da čovjek (i žena) nije ni koza, ni ptica ni riba, ali da sve to može biti u razmaku od samo nekoliko sekundi - e to je već druga stvar

boravak u parku, 250 kuna za dva dana. I dok smo bacali popodnevu sijestu prikupljajući snage za novo ludiranje, čulo se jako TRAS! Odmah smo se razletjeli po brodu misleći da smo se opet negdje nasukali, ali ovaj put pukao je lanac od sidra. Srećom, Ranko je tip skipera koji će sam popraviti većinu kvarova na brodu, pa je i ovaj brzo sanirao.

Nakon sijeste bacamo partiju vaterpola i guštamo roneći maskama i perajama uz obližnje stijene. Prije povratka u Vrulje plovimo uz otoke Rašip Mali i Veli, Piškeru i Lavsu te na Rašipu Malom pronalazimo idealnu lokaciju za sutrašnje penjanje. Sa zadnjim zrakama sunca uplovljavamo u Vrulje, gdje nas je još jednom dočeka Marko.

Iako smo u restoranu *Robinzon* već ujutro naručili što želimo za večeru, iz neobjašnjivih razloga dobivamo je tek za nekoliko sati i nakon višekratnih upita raznih konobara što želimo jesti i piti. Vjerojatno ne spadamo u red gostiju koji zaslužuju pažnju ovog restorana jer ne pijemo skupocjeno vino i ne jedemo basnoslovno skupe morske specijalitete, no ako je restoranu ime *Robinzon* onda gazde ne bi smjeli računati samo na debelo potkožene goste. A ruku na srce ni naš trošak nije bio premalen, već dapače puno veći od onoga što je večera zasluživala. No čini se da su i vlasnici shvatili koliko su pretjerali pa su nas na odlasku uz ispriku počastili litrom vina, ali prekasno jer smo se već osjećali izigranima.

Nakon večere pogledali smo "Depth Charge", film s početka priče, da se još nabrijemo za sutrašnje penjanje i utonuli u san zadovoljni ispunjenim danom.

Sami sebi statisti

Ujutro rano nakon brzog doručka krećemo u nove penjačke pobjede. Pozdravljamo se s Markom, koji će polagano nazad prema Puntu na Krku, gdje preuzima drugu ekipu i drugi brod. Dobro ti more, Marko, i nadamo se čim prije novom morskom susretu!

Na dan prije uočenoj lokaciji krećemo s penjanjem. Puf. Pant. Pljas. Jupiiii. Tras. Ajde. Drž se! Možeš ti to. Pljas. Bravo. Idem opet... I tako satima.

Dečki su sve hrabriji pa im na kraju dana uz dosta prakse nije nikakav problem skočiti i sa 20 metara visine, a stijene po kojima se penjemo su sve zahtjevnije i trebaju sve više snage.

Skiper Hari - u vertkali (naravno i fotomontaži)

Vrlo je važno dobro procijeniti kad više ne možeš penjati dalje i kad ćeš pasti zato da se postaviš u idealnu poziciju za doskok u vodu. Ako previše riskiraš pa padneš bez pripreme, mogao bi nezgodno doskočiti, što je s visine od petnaestak metara jako bolno i ostavlja masnice koje će se vidjeti još tjednima. Ipak, polako svi postajemo maheri u penjanju iznad mora i sve više uživamo, tako da nam skok s vrha koji nam je još jučer bio stravičan dođe kao nagrada za uloženi penjački trud.

Danas je Igor glavni kuhar pa jedemo tijesto s tikvicama u umaku od gorgonzole i oni iz restorana *Robinson* mogu se sakriti pred našim jednostavnim, finim, brzo pripremljenim i još k tome jeftinim ručkom. Poslije ručka još jednom me fasciniralo kako muškarci od običnog pranja suđa uspiju napraviti šou. Pranje smo

radi jednostavnosti obavljali na krmi broda i svaki je put bilo popraćeno prskanjem, potapanjem, naguravanjem i trganjem pokojeg noža ili kuhače, a ovaj put je Bosanac uspio perući suđe okrenuti i bajbot s izvanbrodskim motorom, što se dabome skiperu Ranku nije svidjelo pa mu je održao bukvicu o ponašanju i o troškovima na brodu. Motor je, dabome, odbio daljnju poslušnost, pa smo od tada u bajbotu veslali, a Ivan je sljedećih dana nemirno spavao brinući koliko će ga stajati popravak motora. Nakon ove nezgodacije krenuli smo prema Salima na Dugom otoku gdje su nas čekali Igor Čorko, najbolji hrvatski penjač, koji nam se zbog obiteljskih obaveza mogao pridružiti samo na jedan dan, i snimatelj HRT-a, naš prijatelj Tomislav Rataj, koji će za emisiju *Dobro jutro Hrvatska* napraviti prilog o DWS-u.

ново doba | jedrenje s pentranjem

Boravak u Salima iskoristili smo za picu, pivu i sladoled skupa s novim članovima posade, koji su donijeli i pumpu za WC pa ćemo napokon na zahod kao ljudi. Za spavanje smo se usidrili u uvali Dumboka, gdje smo zadovoljno zahrkali, neki na brodu, a neki na obali. Ujutro ranom zorom ćemo natankati gorivo na obližnjoj pumpi, pa nazad do Rašipa Malog, gdje ponavljamo jučerašnja događanja, ali ovaj put pred TV kamerama. Čorko nas je oduševio penjačkim sposobnostima i sada nam je jasno zašto slovi kao najbolji naš penjač. Nekada je trenirao gimnastiku što se vidi po lakoći kojom se okreće u zraku da bi što pravilnije pao u more. Tomislavu pak fiksiramo užad po stijeni da nas može snimati sa svih strana i strpljivo mu poziramo dok on hvata što bolje kadrove. Naše je skokove snimao čak i iz dubine mora. Sve u svemu nakon što smo vidjeli prilog u *Dobro jutro Hrvatska* svi smo bili zadovoljni, a možete ga pogledati i vi na web-stranici

www.youtube.com/watch?v=zE_qPiXBtio.

Nakon uspješno obavljenog snimanja došlo je vrijeme da krenemo nazad prema Klimnu. U Zadru ostavljamo Čorka i Tomislava i koristimo priliku da prošećemo gradom. Nakon nekoliko dana provedenih u prirodi civilizacija i tipični morski turistički štimung izgledaju nam nasilno i odbojno, pa jedva čekamo da se ponovo otisnemo na more. Cijelu noć plovimo, izmjenjujući se u gvardijama kao pravi pomorci, no mene su kao djevojku poštedjeli noćnog dežurstva pa preuzimam gvardiju oko 8 ujutro, doduše nenaspavana jer smo cijelu noć plovili po velikim valovima. Izlazim da zamijenim Alkora koji sjedi na pramcu broda, uživajući u valovima i urlajući "Điha, diha!" Umirem od smijeha. Tako vam je to kad plovite s penjačima, koji napete i zahtjevne situacije kakve bi većinu ljudi činile nervoznima pretvaraju u igru. Doduše ponekad to zna biti naporno, ali u većini slučajeva je beskrajno zabavno.

I dok uživam u plovidbi, jutarnjem suncu i krajolicima koji prolaze kraj mene, posada se polako budi. Penjača đita ispala je pun pogodak i dogođine eto nas s više brodova i više penjača, a možda i neka od charter tvrtki prepozna u ovome mogućnost za proširenje turističke ponude lijepog nam Jadrana. Može, kako se netko sjetio, i pod refrenom davno popularne pjesmice *Baloni*: "Ja padam, ja padam, i čemu da se nadam..." Dobroj zabavi i zeki, naravno!